

Załącznik nr 4

**Standardy realizacji form wsparcia w ramach
Działania 10.4 RPO WD 2014-2020**

Wrocław, październik 2017 r.

Wstęp	3
1. Diagnoza potrzeb edukacyjnych	4
2. Standardy realizacji wybranych form wsparcia:	5
TYP 10.4.A.....	6
TYP 10.4.B.....	14
TYP 10.4.C.....	19
TYP 10.4.D.....	20
TYP 10.4.E	23
TYP 10.4.G i TYP 10.4.H	29
3. Katalog stawek maksymalnych	32
4. Inne szczególne wydatki	34

Wstęp

Niniejszy dokument ma na celu wyznaczyć standardy usług w ramach ogłaszanych naborów.

Ogólne zasady realizacji projektów wyznaczają dokumenty programowe, Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 oraz wytyczne Ministra Rozwoju i Finansów.

W przypadku działań nieopisanych w niniejszym dokumencie, sporządzając wniosek o dofinansowanie projektu należy kierować się wskazanymi dokumentami oraz pozostałymi zapisami Regulaminu konkursu. Jednocześnie Wnioskodawca powinien przyjąć założenie, że IOK nie narzuca dodatkowych ograniczeń niż te wynikające z zapisów Regulaminu konkursu.

Wsparcie udzielane w ramach niniejszych konkursów powinno przyczyniać się do:

- a) zwiększenia udziału podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty w przygotowywaniu programów nauczania oraz organizacji kształcenia praktycznego w miejscu pracy dla uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe;
- b) wyposażenia szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w nowe technologie, materiały, narzędzia itp.;
- c) zapewnienia nauczycielom, w tym nauczycielom kształcenia zawodowego oraz instruktorom praktycznej nauki zawodu możliwości aktualizowania swojej wiedzy, w tym poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy;
- d) unowocześnienia oferty kształcenia zawodowego i dostosowania jej do potrzeb lokalnego lub regionalnego rynku pracy;
- e) zwiększenia dostępu uczniów, słuchaczy i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii;
- f) dostosowania kompetencji lub kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy;
- g) wyposażenia uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, uczniów szkół ponadpodstawowych lub placówek systemu

oświaty prowadzących kształcenie ogólne w kwalifikacje zawodowe i kompetencje pożądane na rynku pracy.

1. Diagnoza potrzeb edukacyjnych

Wnioskodawca, bez względu na typ projektu, który planuje realizować w projekcie, na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie, jest zobowiązany do opracowania ***Diagnozy potrzeb edukacyjnych***.

Diagnoza powinna dotyczyć szkoły/szkoł lub placówki/placówek systemu oświaty podlegającej/podlegających pod dany organ prowadzący, planowanej/planowanych do objęcia wsparciem oraz uwzględniać indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów objętych wsparciem.

Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym. Podmiot przeprowadzający *Diagnozę* powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, biblioteki pedagogicznej.

W przypadku projektów, które obejmują działania polegające na wyposażeniu szkolnych pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego, *Diagnoza* powinna zawierać wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia.

Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Diagnoza musi być zatwierdzona przez organ prowadzący przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. *Diagnoza* nie jest załączana do wniosku o dofinansowanie ale powinna być dostępna m.in. podczas kontroli projektu.

Najważniejsze wnioski z *Diagnozy* oraz oświadczenie, że przeprowadzono *Diagnozę potrzeb edukacyjnych*, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, muszą zostać zawarte w treści wniosku o dofinansowanie. Powyższe będzie weryfikowane na etapie oceny w ramach kryterium dostępu nr 6 na zasadzie „spełnia/nie spełnia” z możliwością jednokrotnego skierowania projektu do poprawy/uzupełnienia w zakresie skutkującym

spełnieniem kryterium. Niespełnienie kryterium po wezwaniu do uzupełnienia/poprawy skutkuje odrzuceniem projektu.

W przypadku projektów obejmujących wsparcie w zakresie wyposażenia lub doposażenia, w treści wniosku o dofinansowanie należy zawrzeć oświadczenie, wskazujące, że przeprowadzona *Diagnoza potrzeb edukacyjnych* zawiera wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Powyższe będzie weryfikowane na etapie oceny w ramach kryterium dostępu nr 7 z możliwością jednokrotnego skierowania projektu do poprawy/uzupełnienia w zakresie skutkującym spełnieniem kryterium. Niespełnienie kryterium po wezwaniu do uzupełnienia/poprawy skutkuje odrzuceniem projektu.

2. Standardy realizacji wybranych form wsparcia:

Wnioskodawca w ramach ogłaszanych naborów jest zobowiązany między innymi do przestrzegania następujących zasad:

- w ramach projektu obowiązkowo należy zaplanować dla co najmniej 80% wszystkich uczniów i słuchaczy realizację praktyk zawodowych lub staży zawodowych u pracodawców;
- wsparcie skierowane do nauczycieli/ instruktorów praktycznej nauki zawodu może być realizowane wyłącznie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów i słuchaczy;
- wsparcie w zakresie wyposażenia szkół może być realizowane jedynie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów i słuchaczy;
- działania finansowane ze środków EFS muszą stanowić uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty, a skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie);

- typ projektu 10.4.C (wsparcie stypendialne) nie może być realizowane samodzielnie i musi stanowić uzupełnienie do pozostałych typów projektów możliwych do realizacji w ramach Działania;
- nie ma możliwości finansowania praktyk/staży zagranicznych dla uczniów i słuchaczy oraz kadry szkolnictwa i kształcenia zawodowego;
- w ramach Działania 10.4. nie mogą być realizowane działania o charakterze społeczno – zawodowym wdrażane w ramach Osi 9 *Włączenie społeczne*, w typie operacji 9.1.B.

Poniżej opisano warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów.

TYP 10.4.A

Organizacja praktycznych form nauczania – staże, praktyki zawodowe:

- a) praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych (praktyki można realizować dla uczniów dotychczasowych klas zasadniczych szkół zawodowych, prowadzonych od 1 września 2017 r. w ramach szkół branżowych I stopnia);
- b) staże zawodowe obejmujące realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami lub wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów dotychczasowych klas zasadniczych szkół zawodowych, prowadzonych od 1 września 2017 r. w ramach szkół branżowych I stopnia w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Praktyki zawodowe realizowane dla uczniów dotychczasowych klas zasadniczych szkół zawodowych, prowadzonych od 1 września 2017 r. w ramach szkół branżowych I stopnia nie są formą praktycznej nauki zawodu, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu.

Staże zawodowe organizowane w ramach kształcenia zawodowego praktycznego dotyczą uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia. Staże zawodowe wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego organizuje się dla uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe w celu zwiększenia wymiaru praktyk zawodowych objętych podstawą programową nauczania danego zawodu.

Okres realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego wynosi minimum 150 godzin i nie więcej niż 200 godzin w odniesieniu do udziału jednego ucznia lub słuchacza w ww. formach wsparcia.

Na czas trwania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego jest zawierana pisemna umowa pomiędzy stronami zaangażowanymi w realizację praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, to jest: beneficjentem, pracodawcą oraz uczestnikiem projektu. Umowa powinna określać co najmniej:

- a) nazwę formy wsparcia;
- b) dane Beneficjenta;
- c) dane pracodawcy: firmę, imię i nazwisko osoby upoważnionej do reprezentowania pracodawcy, siedzibę;
- d) dane uczestnika projektu odbywającego praktykę zawodową lub staż zawodowy: imię i nazwisko, PESEL, data urodzenia, adres;
- e) miejsce odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
- f) dane opiekuna uczestnika projektu odbywającego praktykę zawodową lub staż zawodowy, w tym imię i nazwisko, zajmowane stanowisko, wykształcenie;
- g) datę rozpoczęcia i zakończenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego ze wskazaniem liczby godzin;
- h) program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
- i) zobowiązanie pracodawcy do zapewnienia należytej realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, zgodnie z ustalonym programem;
- j) numer i tytuł projektu, w ramach którego realizowana jest praktyka zawodowa lub staż zawodowy.

Beneficjent i pracodawca w umowie określają swoje zobowiązania w zakresie:

- a) zapoznania uczestnika projektu z programem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
- b) zapoznania uczestnika projektu z jego obowiązkami oraz uprawnieniami;
- c) zapewnienia uczestnikowi projektu profilaktycznej ochrony zdrowia w zakresie przewidzianym dla pracowników;
- d) szkolenia uczestnika projektu na zasadach przewidzianych dla pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznania go z obowiązującym regulaminem pracy;
- e) przydzielenia uczestnikowi projektu, na zasadach przewidzianych dla pracowników, odzieży i obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej oraz niezbędnych środków higieny osobistej, jeśli są one wymagane w zakładzie pracy na podstawie przepisów;
- f) zapewnienia uczestnikowi projektu, na zasadach przewidzianych dla pracowników, bezpłatnych posiłków i napojów profilaktycznych;
- g) kontroli obecności uczestnika projektu w miejscu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
- h) zasad naliczania i wypłaty stypendium uczestnikowi projektu w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym;
- i) rozwiązania umowy w przypadku przerwania przez uczestnika praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
- j) innych praw i obowiązków ustalonych przez strony umowy.

Za udział w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym uczniowie otrzymują stypendium.

Pełna kwota stypendium jest wypłacana za każde kolejne przepracowane 150 godzin. W przypadku realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w innym wymiarze godzinowym wysokość stypendium wyliczana jest proporcjonalnie. Wysokość stypendium za 150 godz. nie może przekroczyć **1980,00 zł** brutto. W przypadku stażu realizowanego w innym wymiarze godzin wysokość stypendium wyliczane jest proporcjonalnie.

W przypadku staży zawodowych realizowanych w ramach kształcenia zawodowego praktycznego wysokość stypendium nie może być niższa niż to wynika z przepisów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, regulujących zasady wynagradzania młodocianych w kolejnych latach nauki. Osoba odbywająca staż powinna wykonywać powierzone jej czynności lub zadania w wymiarze nieprzekraczającym 40 godzin tygodniowo i 8 godzin dziennie. Staże mogą odbywać się również w ferie zimowe, wakacje i weekendy. Uczeń ostatniej klasy może uczestniczyć w stażach lub praktykach zawodowych w lipcu i sierpniu.

Stypendium stażowe, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt. 137 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.), jest zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych. W takiej sytuacji składkę na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obniża się do wysokości 0 PLN. Składki na ubezpieczenia społeczne są kwalifikowalne w ramach projektu, o ile obowiązek ich opłacenia wynika z przepisów prawa.

Stypendium w pełnej wysokości przysługuje za okres udokumentowanej niezdolności do pracy, za który na podstawie odrębnych przepisów pracownicy zachowują prawo do wynagrodzenia lub przysługują im zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa, przypadający w okresie odbywania stażu pod warunkiem przedstawienia zaświadczenia lekarskiego.

W sytuacji, gdy łączny okres udokumentowanej niezdolności do pracy w okresie odbywania stażu wynosi łącznie więcej niż 60 dni, beneficjent ma prawo pozbawić uczestnika projektu stypendium.

Beneficjent na wniosek pracodawcy może pozbawić uczestnika projektu możliwości kontynuowania praktyki zawodowej/stażu zawodowego w przypadku:

- a) nieusprawiedliwionej nieobecności podczas więcej niż jednego dnia pracy;
- b) naruszenia podstawowych obowiązków określonych w regulaminie pracy, w szczególności stawienia się do pracy w stanie wskazującym na spożycie alkoholu,

- narkotyków lub środków psychotropowych, spożywania na stanowisku pracy alkoholu, narkotyków lub środków psychotropowych;
- c) naruszenia przez uczestnika projektu przepisów prawa lub regulaminu pracy obowiązującego u pracodawcy;
 - d) gdy łączny okres udokumentowanej niezdolności do pracy w okresie odbywania stażu wynosi więcej niż 60 dni a w przypadku praktyki zawodowej więcej niż 30 dni;
 - e) nierealizowania programu praktyki lub stażu zawodowego.

Podjęcie przez beneficjenta decyzji o przerwaniu praktyki zawodowej/stażu zawodowego następuje po wysłuchaniu uczestnika projektu.

Beneficjent na wniosek uczestnika projektu odbywającego praktykę zawodową/staż zawodowy może rozwiązać z pracodawcą umowę o odbyciu praktyki zawodowej/stażu zawodowego w przypadku nierealizowania przez pracodawcę warunków odbycia praktyki zawodowej/stażu zawodowego. Podjęcie przez beneficjenta decyzji o przerwaniu praktyki zawodowej/stażu zawodowego następuje po wysłuchaniu pracodawcy. Umowa o odbyciu praktyki zawodowej/stażu zawodowego może zostać rozwiązana również w przypadku, gdy uczestnik projektu podczas odbywania praktyki zawodowej/stażu zawodowego podejmie pracę zarobkową, wykonywaną na podstawie umowy o pracę.

Praktyka zawodowa lub staż zawodowy są realizowane na podstawie programu opracowanego przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły lub placówki systemu oświaty we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na praktykę zawodową lub staż zawodowy. Program powinien być opracowany i przygotowany w formie pisemnej oraz powinien wskazywać konkretne cele edukacyjne (kompetencje i umiejętności), które osiągnie praktykant lub stażysta, treści edukacyjne, zakres obowiązków praktykanta lub stażysty a także harmonogram realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Przy ustalaniu programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe praktykanta lub stażysty. Program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia stanowiska pracy praktykanta lub stażysty podczas odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego

oraz procedur wdrażania praktykanta lub stażysty do pracy i monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych.

Podmiot przyjmujący na praktykę lub staż zawodowy:

- zapewnia odpowiednie stanowisko pracy praktykanta lub stażysty, wyposażone w niezbędne sprzęty, narzędzia i zaplecze;
- udostępnia warsztaty, pomieszczenia, zaplecze techniczne;
- zapewnia urządzenia i materiały zgodnie z programem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego i potrzebami praktykanta lub stażysty wynikającymi ze specyfiki zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, wymogów technicznych miejsca pracy, a także z niepełnosprawności lub stanu zdrowia;
- szkoli praktykanta lub stażystę na zasadach przewidzianych dla pracowników w zakresie BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznaje go z obowiązującym regulaminem pracy na stanowisku, którego dotyczy praktyka zawodowa lub staż zawodowy;
- sprawuje nadzór nad odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w postaci wyznaczenia opiekuna praktyki lub stażu;
- monitoruje postępy i nabywanie nowych umiejętności przez praktykanta lub stażystę, a także stopień realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularnie udziela praktykantowi lub stażyście informacji zwrotnej;
- wydaje praktykantowi lub stażyście - niezwłocznie po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego - dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego.

Dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera co najmniej następujące informacje: datę rozpoczęcia i zakończenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, cel i program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, opis zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, opis kompetencji uzyskanych przez praktykanta lub stażystę w wyniku praktyki lub stażu zawodowego oraz ocenę praktykanta lub stażysty dokonaną przez opiekuna praktyki lub stażu.

Wnioskodawca w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP praktykanta lub stażysty itp.) w wysokości nieprzekraczającej 5 000 zł na 1 osobę odbywającą praktykę zawodową lub staż zawodowy. Powyższa kwota może zostać zwiększona jedynie w sytuacji konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z udziałem uczniów w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym, wynikających ze zwiększonego wymiaru czasu trwania ww. form wsparcia.

Na etapie przygotowań do realizacji programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego wyznaczani są opiekunowie praktykantów lub stażystów. Każdy przyjęty praktykant lub stażysta ma przydzielonego opiekuna. Na jednego opiekuna praktyki lub stażu nie może przypadać jednocześnie więcej niż 6 praktykantów lub stażystów. Opiekun praktykanta lub stażysty jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na praktykę zawodową lub staż zawodowy. Do zadań opiekuna praktykanta lub stażysty należy w szczególności:

- określenie celu i programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego (we współpracy z nauczycielem);
- udzielenie praktykantom lub stażystom informacji zwrotnej w trakcie realizacji oraz po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
- nadzór nad prawidłową realizacją i harmonogramem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego.

Koszty wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty u pracodawcy powinny uwzględniać jedną z opcji:

- refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty w zakresie odpowiadającym częściowemu lub całkowitemu zwolnieniu go od świadczenia pracy na rzecz realizacji zadań związanych z opieką nad grupą praktykantów lub stażystów przez okres 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, w wysokości obliczonej jak za urlop wypoczynkowy, ale nie więcej niż 5000 zł brutto. Wysokość wynagrodzenia

- nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów;
- refundację pracodawcy dodatku do wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, w sytuacji, gdy nie został zwolniony od świadczenia pracy, w wysokości nieprzekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad grupą praktykantów lub stażystów), ale nie więcej niż 500 zł brutto, za realizację 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów);
 - refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, który będzie pełnił funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu i dla którego praca z uczniami będzie stanowić podstawowe zajęcie – do wysokości wynagrodzenia określonego w § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu.

Wynagrodzenie przysługujące opiekunowi praktykanta lub stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków nie zależy natomiast od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy.

Rozliczenie kosztów wyposażenia stanowiska pracy stażysty oraz opiekuna stażu powinno być zgodne z polityką rachunkową przedsiębiorcy.

W sytuacji wystąpienia problemów w związku z realizacją stażu, beneficjent jest zobowiązany do podjęcia natychmiastowej reakcji i zniwelowania skutków problematycznej sytuacji.

IZ RPO preferuje do wyboru projekty, w których pracodawcy partycypują w wymiarze co najmniej 5% w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Odpowiednie informacje należy zawrzeć we wniosku o dofinansowanie projektu oraz dokumentach regulujących odbywanie stażu lub praktyki zawodowej.

Działania wymienione w typie projektu 10.4 A będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów i słuchaczy objętych wsparciem.

UWAGA!

Zgodnie z kryterium dostępu nr 3 co najmniej 80% wszystkich uczniów i słuchaczy objętych wsparciem w projekcie musi odbyć praktykę zawodową lub staż zawodowy.

TYP 10.4.B

Uruchamianie i dostosowywanie kształcenia i szkolenia w zawodach, na które występuje potwierdzone zapotrzebowanie rynku, w szczególności poprzez:

- a) udział przedsiębiorców w identyfikacji i prognozowaniu potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy, co pozwoli na efektywne zarządzanie ofertą edukacyjną i szkoleniową szkół i placówek;
- b) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie przez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, CKZiU, u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów;
- c) tworzenie klas patronackich w szkołach;
- d) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- e) opracowanie lub modyfikację programów nauczania;
- f) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;
- g) współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z uczelniami wyższymi;
- h) dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty

- prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom i słuchaczom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych;
- i) organizowanie kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich;
 - j) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych;
 - k) wsparcie uczniów lub słuchaczy w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;
 - l) programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie;
 - m) doradztwo edukacyjno-zawodowe;
 - n) przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców oraz młodocianych pracowników wypełniających obowiązki szkolny w formie przygotowania zawodowego, zorganizowane u pracodawcy na podstawie umowy o pracę, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy.
 - o) tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczania zawodów;
 - p) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w nowe technologie, materiały, narzędzia poprzez możliwość sfinansowania w ramach projektów kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z Wytocznymi w zakresie kwalifikowalności) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania. Szczegółowy katalog wyposażenia pracowni lub

warsztatów szkolnych dla 190 zawodów został opracowany przez MEN i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN.

Formy wsparcia można realizować we współpracy ze stworzonymi w ramach RPO 2014-2020 bądź istniejącymi CKZiU albo z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół, o ile wynika to z charakteru realizowanych działań.

Zakres wsparcia dotyczący tworzenia w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów, (o którym mowa w punkcie p) obejmuje wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego zgodnie z następującymi warunkami i możliwościami:

- wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia, w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe celem zapewnienia zgodności planowanego wyposażenia z najnowszymi technikami i technologiami;
- można korzystać ze szczegółowych katalogów wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów, które zostały opracowane przez MEN i są udostępnione za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN <https://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spolecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/>) - katalogi stanowią katalogi otwarte i mają charakter pomocniczy;
- istnieje możliwość zakupu wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu; należy kierować się racjonalnością zakupu i potrzebami indywidualnej jednostki oświatowej;

- w przypadku gdy zawód nie został ujęty w katalogu wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych zakup wyposażenia pracowni dokonywany jest zgodnie z podstawą programową dla danego zawodu;
- dopuszcza się dofinansowanie kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania;
- inwestycje infrastrukturalne są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki:
 - nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury;
 - potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb;
 - infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

Opracowując zakres działań dotyczący zmodernizowania wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych należy wziąć pod uwagę:

- postęp techniczny, najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne występujące w tym zawodzie;
- dostępność sprzętu na rynku handlowym;
- stosowane obecnie techniczne nazewnictwo sprzętu;
- obowiązujące parametry techniczne kupowanego sprzętu w ramach projektu.

Zakupiony sprzęt ma być sprzętem dydaktycznym, wzbogacającym szkolną bazę dydaktyczną, która ma być wykorzystywana w celach dydaktycznych, a także przy tworzeniu szkolnych ośrodków egzaminacyjnych dla danego zawodu.

Baza szkolna powinna być również dostosowana do planowanych zmian w systemie kształcenia zawodowego ujętych w ustawie Prawo Oświatowe, które obejmuje nową strukturę kształcenia: branżową szkołę I stopnia (od 1 września 2017 r.), branżową szkołę II stopnia (od 1 września 2020 r.) pięcioletnie technikum (od 1 września 2019 r.)

Rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje m.in.:

- włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie przez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, CKZiU, u pracodawców, lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów;
- tworzenie klas patronackich w szkołach;
- współpracę w dostosowaniu oferty edukacyjnej w szkołach i formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego rynku pracy;
- opracowanie lub modyfikację programów nauczania;
- wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;
- współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi.

Wnioskodawca planując realizację działań dotyczących współpracy w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy oraz opracowania lub modyfikacji programów nauczania powinien uwzględnić prognozy dotyczące zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach, z wykorzystaniem ogólnopolskich i regionalnych badań i analiz oraz uzupełniającą informację ilościowych i jakościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy Komisji Europejskiej portalu *EU Skills Panorama*.

Analizy dotyczące między innymi rynku pracy opracowane ze środków RPO WD 2014-2020 są dostępne na stronie <http://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/przeczytaj-analizy-raporty-i-podsumowania/opracowania-i-analizy/>

TYP 10.4.C

Działania przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych poprzez pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych.

Typ projektu 10.4.C, w ramach którego istnieje możliwość udzielania stypendiów stanowi **uzupełnienie do pozostałych typów projektów** przewidzianych do realizacji we wniosku o dofinansowanie projektu.

Pomoc stypendialna jest przeznaczona **dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych** (z wyłączeniem osób dorosłych) i jest udzielana przez szkołę lub placówkę systemu oświaty, w której kształcą się uczniowie albo przez organ prowadzący szkoły lub placówki systemu oświaty.

Wnioskodawca ustalając kryteria przyznawania stypendiów powinien uwzględnić co najmniej oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów lub słuchaczy (z wyłączeniem osób dorosłych) z przynajmniej jednego spośród przedmiotów zawodowych. Osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach mogą stanowić dodatkowe kryterium premiujące.

Szczegółowe kryteria naboru Wnioskodawca określa w **regulaminie programu stypendialnego**. Na poziomie wniosku o dofinansowanie projektu należy przedstawić jego najważniejsze elementy, które pozwolą ocenić efektywność programu i sposób uwzględnienia niniejszych zasad.

Kwota stypendium średniomiesięcznie nie może przekroczyć **1000 zł brutto** na jednego ucznia lub słuchacza (z wyłączeniem osób dorosłych).

Minimalny okres na jaki jest przyznawana pomoc stypendialna wynosi **10 miesięcy** i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia lub słuchacza (z wyłączeniem osób dorosłych) regulaminu programu stypendialnego.

W trakcie otrzymywania pomocy stypendialnej uczeń lub słuchacz (z wyłączeniem osób dorosłych) **podlega opiece dydaktycznej nauczyciela**, pedagoga szkolnego albo doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole lub placówce systemu oświaty ucznia lub słuchacza. Celem opieki dydaktycznej jest pomoc w dalszym osiągnięciu jak najlepszych rezultatów, wsparcie ucznia lub słuchacza w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie jego osiągnięć edukacyjnych.

TYP 10.4.D

Doradztwo edukacyjno-zawodowe, uwzględniające potrzeby uczniów i dorosłych uczących się na różnych poziomach edukacyjnych i w różnych typach szkół i placówek m.in. poprzez:

- a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach;
- b) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów;
- c) tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa);
- d) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego, może obejmować m.in.:
 - i. zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej m.in. poprzez tworzenie regionalnych systemów informacji edukacyjno-zawodowej, w tym dostępnej on-line
 - ii. realizację programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego na poziomie lokalnym.

Wsparcie skierowane jest do publicznych i niepublicznych szkół, w tym szkół specjalnych i placówek systemu oświaty, w tym doradców edukacyjno-zawodowych oraz nauczycieli wyznaczonych do realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa) jest możliwe w szkołach ponadpodstawowych, centrach kształcenia ustawicznego, CKZiU lub innych zespołach realizujących zadania CKZiU Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa) umożliwiającą realizację doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów i słuchaczy szkół i placówek

systemu oświaty i osób dorosłych. W przypadku braku wykwalifikowanego doradcy zawodowego w szkole, w punktach tych mogą być zatrudnieni nauczyciele-doradcy zawodowi. Utworzenie i funkcjonowanie punktów nie zwalnia dyrektora szkoły z obowiązku wyznaczenia osoby realizującej zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w przypadku braku doradcy zawodowego w szkole.

Zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego, powinno być zgodne z następującymi warunkami:

- program zewnętrznego wsparcia powinien przyczynić się do zwiększenia dostępu do usług doradztwa edukacyjno-zawodowego opartych na rzetelnej informacji edukacyjno-zawodowej;
- zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej może obejmować tworzenie regionalnych systemów informacji edukacyjno-zawodowej, w tym dostępnej on-line;
- zakres wsparcia wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na jej specyficzne potrzeby;

Realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego na poziomie lokalnym obejmuje następujące etapy:

- przeprowadzenie diagnozy stanu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkole, w celu identyfikacji potrzeb szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- opracowanie planu zewnętrznego wsparcia szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego przez doradców-konsultantów;
- wdrożenie i realizacja planu wsparcia szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- tworzenie i rozwój sieci doradców edukacyjno – zawodowych oraz sieci instytucji;
- monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty;

Osobą realizującą program zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego jest doradca-konsultant. Doradca-konsultant jest to specjalista zewnętrzny (spoza szkoły) bezpośrednio współpracujący z placówką w realizacji zewnętrznego wsparcia

na poziomie powiatu. Doradca–konsultant to osoba zatrudniona w poradni psychologiczno – pedagogicznej, powiatowej placówce doskonalenia nauczycieli, w centrum kształcenia praktycznego lub centrum kształcenia ustawicznego lub centrum kształcenia zawodowego; Do zadań doradcy-konsultanta należy pomoc w diagnozie potrzeb szkoły oraz dostosowanie oferty doskonalenia do zdiagnozowanych potrzeb, a następnie pomoc w zbudowaniu planu wspomaganie i jego realizacji.

Na podstawie wyników diagnozy doradca – konsultant, we współpracy ze szkołą lub placówką systemu oświaty, opracowuje plan wsparcia ww. podmiotów.

Plan powinien zawierać propozycję działań i rozwiązań ukierunkowanych na podniesienie jakości usług świadczonych w szkole lub placówce systemu oświaty z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, czyli tzw. formy doskonalenia doradztwa edukacyjno-zawodowego;

Plan wsparcia szkoły powinien uwzględniać konieczność wykorzystania potencjału i zasobów szkoły. Wśród realizatorów zadań określonych w planie wsparcia szkoły wyróżnić należy: kadrę szkoły, doradców-konsultantów oraz instytucje zewnętrzne wspierające szkolne doradztwo zawodowe (w tym poradnie psychologiczno–pedagogiczne, Ochotnicze Hufce Pracy, powiatowe urzędy pracy).

Katalog działań możliwych do zrealizowania w ramach planu wsparcia szkoły obejmuje:

- udzielanie pomocy doradcom edukacyjno - zawodowym w organizowaniu szkolnych spotkań, konkursów itp. poświęconych doradztwu edukacyjno – zawodowemu;
- współpracę przy organizacji spotkań poświęconych doradztwu edukacyjno-zawodowemu z uczniami, rodzicami, radami pedagogicznymi, zespołami wychowawców oraz przedstawicielami pracodawców lub przedsiębiorców;
- inicjowanie współpracy z zewnętrznymi instytucjami wspierającymi szkolne doradztwo edukacyjno – zawodowe;
- udostępnianie informacji, np. o instytucjach zewnętrznych wspierających doradztwo edukacyjno – zawodowe, opisanych w mapie lokalnej sieci doradztwa edukacyjno - zawodowego lub możliwościach pozyskania materiałów z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego;

- inicjowanie i koordynowanie konkursów, konferencji i innych przedsięwzięć z dziedziny doradztwa edukacyjno - zawodowego o zasięgu lokalnym;
- wspieranie aktywności szkoły w środowisku lokalnym poprzez udział w targach szkolnych, organizacji lub udziale w tzw. drzwiach otwartych;
- organizacja wspólnych warsztatów, spotkań oraz konferencji z udziałem przedstawicieli instytucji zajmujących się doradztwem w powiecie, władz lokalnych, przedstawicieli pracodawców lub przedsiębiorców czy szkół wyższych;

Działania związane z tworzeniem i rozwojem sieci doradców edukacyjno - zawodowych i instytucji mają na celu:

- identyfikację osób zajmujących się problematyką doradztwa edukacyjno - zawodowego w szkołach, placówkach systemu oświaty i instytucjach danego powiatu;
- inicjowanie i organizowanie przedsięwzięć umożliwiających wymianę doświadczeń osobom zainteresowanym doradztwem edukacyjno-zawodowym (dyrektorom, doradcom zawodowym, pedagogom, psychologom, nauczycielom);
- podejmowanie działań integrujących środowisko osób zajmujących się w szkołach i innych instytucjach problematyką doradczą;
- budowanie współpracy osób odpowiedzialnych za doradztwo edukacyjno-zawodowe w powiecie;
- organizacja warsztatów dla członków sieci doradców edukacyjno - zawodowych z terenu powiatu, z uwzględnieniem problematyki doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wymianę informacji, np. o wydarzeniach powiatowych dotyczących doradztwa, informacji z regionalnego rynku pracy, oferty edukacyjnej szkół, badań i analiz dotyczących lokalnego rynku pracy i dobrych praktyk, propagowanie działań doradczych.

TYP 10.4.E

Przygotowanie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia oraz wsparcie ich w zakresie

poradnictwa i informacji zawodowej pod potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy m.in. poprzez:

- a) przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZiU lub innego zespołu realizującego zadania CKZiU dla określonej branży/zawodu;
- b) wsparcie realizacji zadań dla określonych branż/zawodów przez CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania CKZiU.

Zakres wsparcia udzielanego **na rzecz przygotowania** szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU obejmuje m. in:

- wyposażenie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU w sprzęt i pomoce dydaktyczne do prowadzenia nauczania w zawodach z określonej branży/zawodzie;
- rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej świadczonej przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe wchodzące w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU do realizacji nowych zadań;
- doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU.

Wsparcie na rzecz wyposażenia szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU jest realizowane zgodnie z następującymi warunkami:

- wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia, w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub

- placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe celem zapewnienia zgodności planowanego wyposażenia z najnowszymi technikami i technologiami;
- można korzystać ze szczegółowych katalogów wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów, które zostały opracowane przez MEN i są udostępnione za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN <https://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spolecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/>); katalogi stanowią katalogi otwarte i mają charakter pomocniczy;
 - istnieje możliwość zakupu wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu; należy kierować się racjonalnością zakupu i potrzebami indywidualnej jednostki oświatowej;
 - w przypadku gdy zawód nie został ujęty w katalogu wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych zakup wyposażenia pracowni dokonywany jest zgodnie z podstawą programową dla danego zawodu;
 - dopuszcza się dofinansowanie kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania;
 - inwestycje infrastrukturalne są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki:
 - nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury;
 - potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb;
 - infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

Opracowując szkolny projekt dotyczący zmodernizowania wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych należy wziąć pod uwagę:

- postęp techniczny, najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne występujące w tym zawodzie;
- dostępność sprzętu na rynku handlowym;

- stosowane obecnie techniczne nazewnictwo sprzętu;
- obowiązujące parametry techniczne kupowanego sprzętu w ramach projektu.

Zakupiony sprzęt ma być sprzętem dydaktycznym, wzbogacającym szkolną bazę dydaktyczną, która ma być wykorzystywana w celach dydaktycznych, a także przy tworzeniu szkolnych ośrodków egzaminacyjnych dla danego zawodu.

Baza szkolna powinna być również dostosowana do planowanych zmian w systemie kształcenia zawodowego ujętych w projekcie ustawy Prawo Oświatowe, które obejmuje nową strukturę kształcenia: branżową szkołę I stopnia (od 1 września 2017 r.), branżową szkołę II stopnia (od 1 września 2020 r.) pięcioletnie technikum (od 1 września 2019 r.)

Wsparcie udzielane na rzecz rozszerzenia lub dostosowania oferty edukacyjnej świadczonej przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe wchodzące w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU do **realizacji nowych zadań**, może objąć w szczególności:

- inicjowanie współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym monitorowanie potrzeb ww. podmiotów w zakresie współpracy, także w zakresie staży nauczycieli lub praktycznej nauki zawodu uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli;
- tworzenie sieci współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w danej branży/zawodzie w celu wymiany dobrych praktyk;
- wdrażanie i upowszechnianie nowych technologii;
- opracowywanie i upowszechnianie elastycznych form kształcenia zawodowego osób dorosłych, w tym osób dorosłych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych;
- organizowanie praktyk pedagogicznych dla przyszłych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli stażystów;
- realizację usług doradztwa zawodowego;

- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o możliwościach kształcenia, szkolenia i zatrudnienia, w tym również wersji on-line, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy;
- prowadzenie współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Zakres wsparcia udzielanego na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU, może objąć w szczególności:

- kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem, w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;
- praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;
- studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne);
- budowanie lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia;
- realizację programów wspomagania w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;
- programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw;
- wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.

Ponadto, powyższy zakres wsparcia powinien uwzględniać następujące warunki:

- zakres doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego jest zgodny z potrzebami szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe w zakresie doskonalenia nauczycieli, z zapotrzebowania ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli określonych kwalifikacji, umiejętności lub kompetencji oraz z zapotrzebowania rynku pracy;
- realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli zawodu lub instruktorów praktycznej nauki zawodu powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;
- realizacji wsparcia, o którym mowa wyżej powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim lub lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli;
- praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin;
- studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne lub szkolenia powinny umożliwić uzyskanie przygotowania pedagogicznego lub kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu zgodnie z przepisami w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli;
- studia podyplomowe realizowane w ramach RPO powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- preferowane są w pierwszej kolejności studia podyplomowe oraz kursy kwalifikacyjne przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo nowoutworzonych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli;

Programy wspomagania są formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół i placówek systemu oświaty. Program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej).

Zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów. Realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:

- przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
- prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
- monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

Beneficjenci, zapewnią funkcjonowanie utworzonych w ramach projektu CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu.

TYP 10.4.G i TYP 10.4.H

TYP 10.4.G

Szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy (np. staże nauczycieli w przedsiębiorstwach).

TYP 10.4.H.

Szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu pod kątem kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych, korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, wykorzystania metod eksperymentu naukowego w edukacji, a także zapewnienie metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

W ramach obydwu typów możliwe jest wsparcie w szczególności poprzez:

- a) kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem, w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;
- b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;
- c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne);
- d) budowanie lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia;
- e) realizację programów wspomaganie,
- f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw;
- g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.

Zakres doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego jest zgodny z potrzebami szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe w zakresie doskonalenia nauczycieli, z zapotrzebowania ww. podmiotów na nabycie przez

nauczycieli określonych kwalifikacji, umiejętności lub kompetencji oraz z zapotrzebowania rynku pracy.

Realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli , w tym nauczycieli zawodu lub instruktorów praktycznej nauki zawodu powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty.

Realizacja wsparcia, o którym mowa wyżej, powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim lub lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli.

Praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe trwają minimum 40 godzin.

Studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne lub szkolenia powinny umożliwić uzyskanie przygotowania pedagogicznego lub kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu zgodnie z przepisami w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Studia podyplomowe powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

W pierwszej kolejności Wnioskodawca powinien planować studia podyplomowe lub kursy kwalifikacyjne przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty

kształcenia zawodowego albo nowoutworzonych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli.

Programy wspomagania są formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół i placówek systemu oświaty. Program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej).

Zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów. Realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:

- przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
- prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
- monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

3. Katalog stawek maksymalnych

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności* IOK określa ceny rynkowe w zakresie najczęściej pojawiających się wydatków w danej grupie realizowanych projektów tzw. katalog maksymalnych dopuszczalnych stawek dla towarów i usług (w tym wynagrodzeń) dla projektów, finansowanych z Regionalnego

Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w ramach niniejszego konkursu. Katalog nie dotyczy kwot określonych we wcześniejszych częściach dokumentu.

Działanie 10.4		
Nazwa kosztu	Maksymalna stawka	Dodatkowe uwagi/informacje
Nauczyciel prowadzący zajęcia pozalekcyjne z uczniami (zatrudniony zgodnie z Kartą Nauczyciela w innej niż wspierana w projekcie szkoła/placówka oświatowa).	nie wyższe niż wynagrodzenie za jedną godzinę prowadzenia zajęć ustalone w sposób określony w art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela dla nauczyciela dyplomowanego posiadającego wykształcenie wyższe magisterskie i realizującego tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, o którym mowa w art. 42 ust. 3 w tabeli w lp. 3 tej ustawy	
Nauczyciel prowadzący zajęcia pozalekcyjne z uczniami (zatrudniony zgodnie z Kartą Nauczyciela we wspieranej w projekcie szkole/placówce oświatowej). Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela: nauczyciel wymieniony w art. 1 ust. 1, którzy w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej prowadzą zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz	zgodnie z zapisami art. 35 ust. 3. Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela według stawki osobistego zaszerogowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy	
Doradca zawodowy	75	60 min
Stypendium dla ucznia zdolnego (brutto, miesięcznie)	1 000	
Stypendium dla ucznia lub słuchacza za udział w praktyce lub stażu zawodowym	1980	Za każde kolejne przepracowane 150 godzin. W przypadku realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w innym wymiarze wysokość stypendium wyliczana jest proporcjonalnie
Tablica interaktywna z systemem mocowania	4 100	
Urządzenie wielofunkcyjne	1 700	
Tablica magnetyczna sucho-ścieralna 100x150 cm	300	

W trakcie realizacji projektu w uzasadnionych sytuacjach za zgodą IOK dopuszcza się zmianę projektu polegającą na odstępstwie od zapisów regulaminu w zakresie standardu usług oraz katalogu dopuszczalnych stawek. Zmiana projektu może wynikać:

- ze zmiany przepisów regulujących realizację projektu i ich interpretacji,
- z zamówień udzielanych w ramach projektu realizowanych zgodnie z zasadami określonymi w wytycznych,
- z braku na rynku ofert mieszczących się w stawkach zaakceptowanych przez IOK,
- z sytuacji nieprzewidzianych przez IOK na etapie regulaminu konkursu.

4. Inne szczególne wydatki

Cross-financing to zasada, która pozwala finansować w projekcie z Europejskiego Funduszu Społecznego część wydatków typowych dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dzięki temu możliwa jest realizacja projektów bardziej kompleksowych, które lepiej dopasowują się do potrzeb Beneficjenta. Na przykład możliwe jest sfinansowanie prac z zakresu przystosowania budynków i pomieszczeń do korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne poprzez wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Należy jednak wziąć pod uwagę, że wsparcie z EFS odnoszące się do tej części operacji podlega wszystkim zasadom kwalifikowalności mającym zastosowanie do EFRR.

Wartość wydatków w ramach cross- financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego na poziomie projektu z wyjątkiem doposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego, gdzie wartość cross-financingu nie może przekroczyć 20% finansowania unijnego na poziomie projektu.

Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki powinny wynikać z potrzeby realizacji

danego projektu i stanowić logiczne uzupełnienie działań. Cross-financing powinien być bezpośrednio powiązany z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach danego projektu.

W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie:

- a) zakupu nieruchomości;
- b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku;
- c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

Cross-financing nie może dotyczyć kosztów pośrednich.

Zakup środków trwałych, za wyjątkiem zakupu nieruchomości, infrastruktury i środków trwałych przeznaczonych na dostosowanie lub adaptację budynków i pomieszczeń, nie stanowi wydatku w ramach cross-financingu. Ponadto należy zwrócić uwagę na rozróżnienie pomiędzy remontem budynku, który nie jest dopuszczalny w ramach cross-financingu, a dostosowaniem budynku do potrzeb projektu. Remontem budynku będzie w szczególności wykonywanie prac związanych z elewacją budynku lub innych prac remontowych niezwiązanych bezpośrednio z realizowanym projektem (np. wymiana okien w całym budynku). Natomiast, w ramach dostosowania należy przyjąć wykonanie takich robót budowlanych, w wyniku których nastąpi przystosowanie pomieszczenia do spełnienia funkcji, którą to pomieszczenie będzie miało spełniać w projekcie.

Wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

Definicja środków trwałych jest zgodna z zapisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.). Wydatki ponoszone na zakup środków trwałych oraz cross-financing powyżej dopuszczalnej kwoty określonej w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu są niekwalifikowalne, z wyjątkiem wyposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji

kształcenia zawodowego, gdzie łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu nie przekroczy 20% wartości projektu (włączając cross-financing).

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, ze względu na sposób ich wykorzystania w ramach i na rzecz projektu, dzielą się na:

- a) środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne bezpośrednio powiązane z przedmiotem projektu (np. wyposażenie pracowni komputerowych w szkole),
- b) środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wykorzystywane w celu wspomagania procesu wdrażania projektu (np. rzutnik na szkolenia).

Wydatki poniesione na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w lit. a, a także koszty ich dostawy, montażu i uruchomienia, mogą być kwalifikowalne w całości lub części swojej wartości zgodnie ze wskazaniem beneficjenta opartym o ich faktyczne wykorzystanie na potrzeby projektu.

Wydatki poniesione na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w lit. b, o wartości początkowej równej lub wyższej niż 3 500 PLN netto, mogą być kwalifikowalne wyłącznie w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym za okres, w którym były one wykorzystywane na rzecz projektu. W takim przypadku rozlicza się wydatki do wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym i stosuje warunki i procedury określone w sekcji 6.12.2 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. W takim przypadku wartość środków trwałych nie wchodzi do limitu środków trwałych i cross-financingu.

Szczegółowe zasady dotyczące cross-financingu, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych są uregulowane w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.